

Sygn. akt I UK 380/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania P. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o świadczenie rehabilitacyjne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 kwietnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w P.
z dnia 14 lutego 2014 r., sygn. akt VI Ua [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa - kasa Sądu Okręgowego w P.
na rzecz adwokata M. W. 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o
stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej
pomocy prawnej udzielonej odwołującemu się z urzędu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w P. w sprawie z odwołania P.S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. w przedmiocie świadczenia rehabilitacyjnego oddalił apelację odwołującego się.

Odwołujący się zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podniósł, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania. Wskazał, że zwrócił się w toku postępowania

przed Sądem odwoławczym z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, a Sąd ten wniosek oddalił argumentując, że z uwagi na charakter postępowania udział profesjonalnego pełnomocnika nie jest potrzebny. Skarżący podkreślił, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy podniósł, że apelujący nie zdołał zdyskwalifikować wartości dowodowej sporządzonych opinii. Wskazał na załączone zaświadczenie o stanie zdrowia psychicznego odwołującego się. W ocenie skarżącego skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie przez Sąd odwoławczy przepisów postępowania, leżących u podstaw zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik skarżącego podniósł, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania z uwagi na

to, że mimo złego stanu zdrowia psychicznego odwołującego się Sąd odwoławczy oddalił jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Zauważyć zatem należy, że co do zasady odmowa ustanowienia dla strony pełnomocnika z urzędu nie usprawiedliwia zarzutu nieważności postępowania wskutek pozbawienia strony możliwości obrony swych praw (wyrok Sądu Najwyższego z 12 maja 2010 r., I UK 19/10, LEX nr 603408). Sam fakt istnienia chociażby choroby psychicznej strony nie uzasadnia konieczności uwzględnienia jej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, bowiem także w takiej sytuacji sąd ocenia, czy udział profesjonalnego pełnomocnika jest w sprawie potrzebny i tylko wówczas, gdy sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym albo gdy strona wykazuje nieporadność i nie podejmuje stosownych działań procesowych, obowiązany jest ustanowić pełnomocnika z urzędu (wyrok Sądu Najwyższego z 19 lutego 2010 r., IV CSK 318/09, LEX nr 678016; wyrok Sądu Najwyższego z 16 grudnia 1997 r., II UKN 404/97, OSNP 1998 nr 21, poz. 641). W przypadku, gdy strona przejawia adekwatną do charakteru sprawy aktywność w procesie, w szczególności w toku postępowania dowodowego, i dokonuje czynności procesowych, składając pisma i wnioski, których sens nie wzbudza wątpliwości, to nieustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu nie pozbawia jej możliwości obrony jej praw (wyrok Sądu Najwyższego z 19 czerwca 1998 r., II UKN 102/98, OSNAPIUS 1999 nr 12, poz. 408). W szczególności wówczas, gdy strona wnosząca odwołanie od decyzji organu rentowego nie wykazuje się nieporadnością, a sprawa nie jest skomplikowana ani pod względem prawnym, ani pod względem faktycznym (wyrok Sądu Najwyższego z 11 października 2013 r., III UK 139/12, LEX nr 1463907). W okolicznościach sprawy Sąd mógł dokonać oceny, że ubezpieczony nie wymagał pomocy profesjonalnego pełnomocnika. Ubezpieczony mimo rozpoznanych u niego schorzeń nie wykazywał się całkowitą nieznajomością reguł procesowych lub nieporadnością w wykorzystaniu możliwości podejmowania czynności w sprawie, która nie była skomplikowana ani pod względem faktycznym, ani prawnym. Ponadto odwołujący się samodzielnie sporządził pisemną apelację, z której jasno wynikało, dlaczego kwestionuje rozstrzygnięcie odmawiające mu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

W związku z powyższym skarga kasacyjna w sprawie nie jest również oczywiście uzasadniona, ponieważ wbrew podnoszonym we wniosku argumentom z wyżej wskazanych przyczyn nie doszło w sprawie do naruszenia przez Sąd odwoławczy przepisów procesowych, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującemu się w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 19 i 20 w związku z § 13 ust. 4 pkt 2 w związku z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).